

فریدرز لاجینی (اهنگاز)

فریدرز لاجینی یکی از اهنگاران بزرگ آلمان است. وی از جمله اهنگازانی است که در زمینه ساخت موسیقی با استفاده از کامپیوتر تجربه‌های ارزشمندی دارد. موسیقی خوب او برای فیلم دندان‌مار از جمله موسیقی متن‌های قابل ذکر سینمای بعد از انقلاب است. در دیگر کارهای او می‌توان به موسیقی متن فیلم‌های: نار و نی، تعقیب سایه‌ها، تیغ آفتاب، سایه خیال، گرمه اوزار، خوان‌نشانی، زندگی، اواز، نهران، مردی در آینه، ائل متن، توتوله، لالا، لوز (آلبومین)، رد پای گرگ و همچنین توار کانت اوزار سرورین خورشید اشاره کرد.

وی در زمینه موسیقی کامپیوتری و نتش کامپیوتر در ساخت موسیقی متن فیلم‌ها مطلبی نوشته است که حاوی نکات تازه و جالبی در این زمینه است. با هم می‌خوانیم:

کامپیوتر، سواری بر تکنولوژی پیشرفته، عرصه علم و هنر را در می‌نوردد. باید مهربانانه حضور کامپیوتر را پذیرفت و با آن سر کرد. حضور گسترده کامپیوتر در سینما را می‌توان با ظهور شکفت‌آسای سینمای علمی / تخیلی شاهد بود. سینمای انیمیشن و کارتونی هم به دور از حضور دیگر گونه‌ساز کامپیوتر نیست. تحولی خیره‌کننده که در سینمای علمی / تخیلی دهه هشتاد و نود ثمر داده است، ناممکن نبود، مگر با مدد از صنعت پیشناز کامپیوتر در دهه‌های اخیر.

موسیقی فیلم هم توانسته است در این زمینه، از کامپیوتر مدد بگیرد و تجربه‌های من به عنوان سازنده موسیقی فیلم گوه‌ابن مدعا است.

اگر بپذیریم که موسیقی یعنی مجموعه‌ای از احساس‌ها و علائق انسانی، در آن صورت این صدا می‌تواند از نی یک چوبیان برخیزد. یا می‌تواند از پیانو، و درین مکانیسم ماشینی امروز یعنی کامپیوتر سر

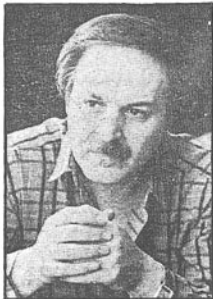
تکنولوژی پیشرفته در خدمت موسیقی فیلم

پایین به پایان می‌رسد کار اصلی کامپیوتر آغاز می‌شود. کامپیوتر می‌تواند در تولید صدا، گسترده‌تر از هر ساز دیگری عمل کند.

موسیقی فیلم دندان‌مار، آنجا که زخمه‌های تار، صدای دیرین این ساز را به گوش می‌رساند، نشان می‌دهد که کامپیوتر می‌تواند با موسیقی اپراتی و حال و هوای خاصی که دارد، انس گرفته و محسوس شود. می‌توان باور کرد که صدای تار در موسیقی فیلم دندان‌مار به درخواست از پنجه‌های هنرمند یک نوازنده با تجربه است. این صدای صنعت و ماشینی است که همچون صدای تماس پنجه یک اپراتی با سازی سنتی به گوش می‌رسد.

کامپیوتر صدای خیال‌آرامی می‌دهد، صدای لوها و صدای کابوس که هیچ سازی قابلیت ساختن آنها را ندارد. صداهایی که فقط در خیال می‌توان شنید. نمی‌توان آن را بیان کرد مگر با کامپیوتر.

کامپیوتر، توان اجرای یک‌راکتر با دهها نوازنده را دارد. نت‌ساز هر قطعه‌ای، مثلاً یک من، «وکلارنیت» و یک «نار» و... را می‌توان جدا جدا کرد و به جای آن‌ها ساز دیگری نهاد. اشتباهات را می‌توان با تصویر اصلاح کرد.

کامپیوتر با آثاری که با موسیقی هر ملت می‌گیرد می‌تواند حافظ و نگاهبان آن موسیقی و تداوم بخش صدای رو به زوال سازهای ساده و سنتی و مردم آن باشد.

صدای سیسمی که ناله‌های دشتش را به گوش می‌رساند یا

ساز دسام - طبلی که هسانان با هیچ طبلی نیست - به نظر آخرین ناله‌های عشق‌اند که در میان میاهوری سازهای پر شکوه و با وقار و زیبنده در حال مرگند. کامپیوتر حافظ این صداهاست. صدای عشق در موسیقی فیلم دندان‌مار، ساز دسام را به کامپیوتر سپردم تا همه صدای آن را به گوش بیاورد. صدایی که توانش اندک است اما می‌تواند قدرتمند شود. سازی که از مشابه‌های پیشرفته و شکل گرفته و علمی شده فاصله دارد. اما با این همه می‌توان آن را آن گونه که باید باشد به گوش رساند. قنودت و توانش را گسترش داد و گذشته از آن صدایش را بر پهنه موسیقی ما زنده نگاهداشت.

کامپیوتر علاوه بر موسیقی فیلم در زمینه تولید افکت با اثر صوتی هم توانی حیرت‌انگیز دارد.

می‌توان ناشنیده‌ترین تأثیرات صوتی با افکت را در آن یافت و شنید. صدای یک پرند زخمی که با یاقی شکسته می‌خواهد پرواز کند، صدای چشمه‌سار و ریزش قطرات باران و...

کامپیوتر تکرار همه صداهارا ممکن می‌سازد. با مدد از امکانات کامپیوتری می‌توان حیطه امکانات و توانایی‌های تازماری را کشف و تجربه کرد. پس بیاییم جدی‌تر به آن فکر کنیم و از قابلیت‌هایش استفاده کنیم ■